

nimi ..... klass ..... kool .....

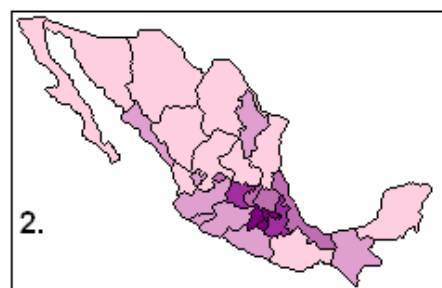
Lõppvooru küsimused gümnaasiumile

1. Mis on Suure-Jaani gümnaasiumi koordinaadid? Vali loetelust õige ja põhjenda oma otsust.

3 punkti

- A. 59°44'21"N   25°28'9"E,
- B. N 648 963   E 60 157
- C. N 210 157   E 8 506 659
- D. N 6 489 631   E 585 555
- E. 58°32'18"N   27°31'58"E

.....
 .....
 .....

2. Mis kaardi kujutusviise on järgmistel kaartidel kasutatud?

4 punkti

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

3. Fotodel on neli vulkaanilise tekkega, kuid väga erinevat kivimit.

Kuidas ja kus on need kivimid tekkinud?

6 punkti

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....
- 4. ....

Milline kivim on kristalliseerunud kõige kiiremini? Mille põhjal seda järeldad? 2

.....

4. Viimase aja kliima soojenemine põhjustab ka liustike kiire sulamise. Mis probleemid kaasnevad Sise-Aasias, kui sulavad ära Tiibeti mägismaal olevad liustikud? 2 punkti

.....
 .....
 .....

5. Põhja-Inglismaal asub müstiline koht *Dropping Well*, kus astangult allavoolav vesi kivistab selle vee alla riputatud asjakesi. Näiteks karvane mängukaru kivistub juba 5 kuuga, pealt siledamad asjad 18 kuuga. Loomulikult käivad sellist imet vaatamas tuhanded turistid. Selgita, mis loodusliku protsessiga on seal tegemist. 2 punkti

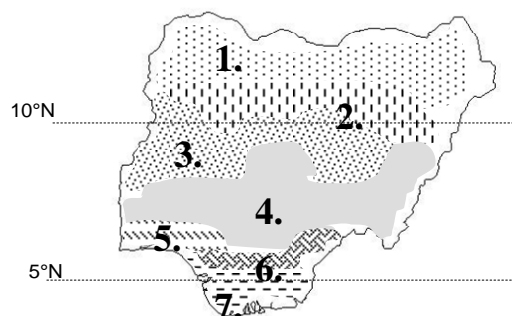
6. Millised järgmistest väidetest kehtivad maailma noorima - Kosovo riigi kohta? Paranda valed väited õigeks. 5 punkti

Tõene/väär	Kosovo riigikeeled on serbia ja albaania keel
Tõene/väär	Valitsev usund on katoliiklus
Tõene/väär	Riigi nimi tuleneb slaavi sõnast „mustrastas”
Tõene/väär	Riigis leiduvad maailma suuruselt viiendad pruunsöe varud.

Miks on Kosovo kaotamine Serbiale eriti valulik?

7. Nigeerias eristatuvad selgelt eri kultuuride kasvupiirkonnad. Milliseid loetletud taimedest kasvatatakse Nigeeria põhja-, kesk- ja lõunaosas. 5 punkti
hirss, maapähkel, kakao, jamss, mais, õlipalm, puuvill

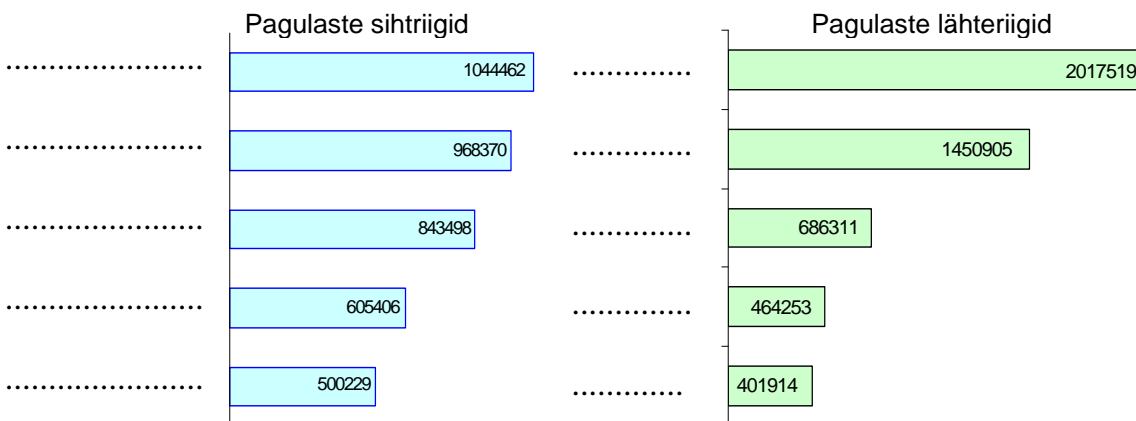
- põhjaosas (1. ja 2.) .....
- keskosas (3. ja 4.) .....
- lõunaosas (5, 6, 7) .....

Mis tingib sellised erinevused (vööndilisuse)?

8. Pagulaste arv maailmas kasvab iga aastaga. Märgi diagrammidele õigesse kohta peamised pagulaste siht ja lähteriigid. Tee õige valik loetelust. 5 punkti

Somaalia, Iraan, Saksamaa, Iraan, Afganistan, USA, Pakistan, Jordaania, Kongo DV, Sudaan

9. Venemaa rahvaarv kahaneb igal aastal 700 tuh võrra nii negatiivse loomuliku kui mehhaanilise iibe tõttu. Kuid Venemaalegi rändab aastas päris palju inimesi sisse. Millistest riikidest toimub sisseränne Venemaale? 3 punkti

10. Millised tegurid lisaks piiride avamisele on mõjutanud rahvusvahelise rände kasvu? Lisa ka kuidas. *3 punkti*

.....

.....

.....

11. Too välja Baltimaade elektrienergia tootmise ja tarbimise sarnasused ja erinevused 1997-2005. Lisa ka põhjused. *5 punkti*

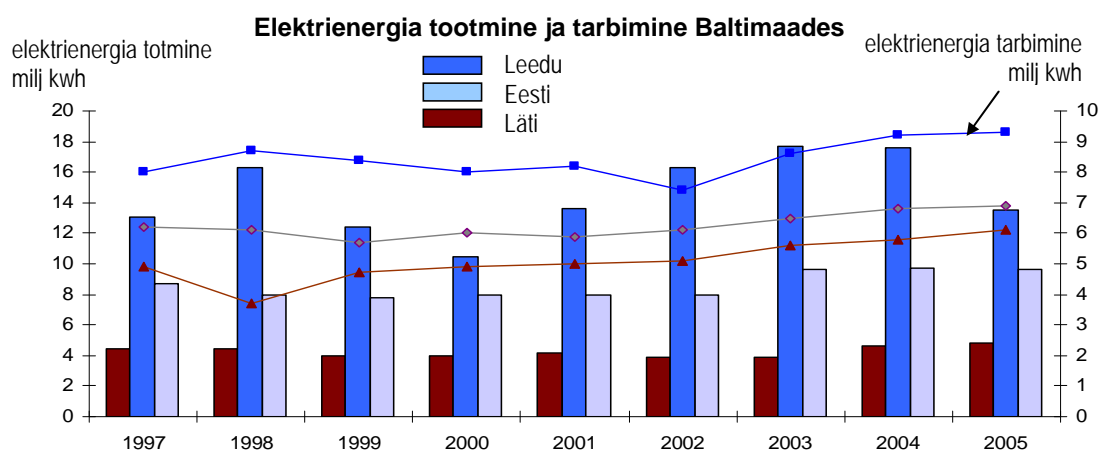
Sarnasused: .....

.....

Erinevused: .....

.....

.....

12. Mis nähtusi on fotodel kujutatud? Kuidas need tekivad. Mis loodusvöönditele on need iseloomulikud? *4 punkti*

.....

.....

.....

.....

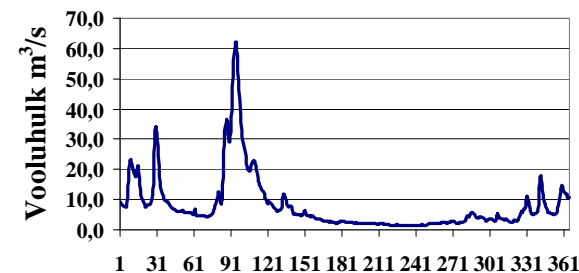
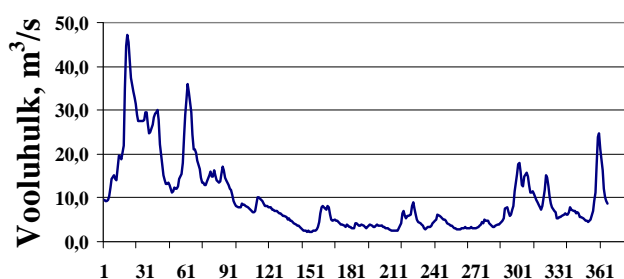
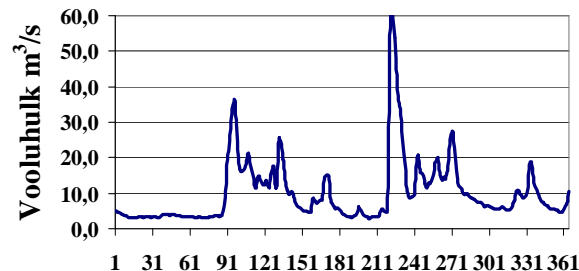
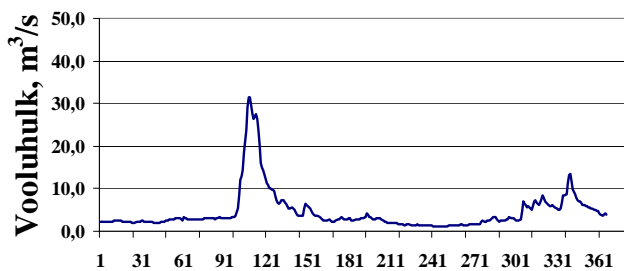
13. Kasutades allolevate tabelite andmeid, kirjuta Väikese Emajõe äravoolugraafikutele vastava aasta arv.

Õhutemperatuur, °C

Kuu	1983	1987	1989	1996
I	-0,4	-16,6	0,8	-8,1
II	-7,0	-4,4	1,6	-11,6
III	-2,0	-6,1	2,9	-3,5
IV	7,1	3,2	7,1	6,0
V	13,8	10,5	12,4	12,0
VI	14,4	14,2	16,7	14,5
VII	17,7	15,5	17,4	15,5
VIII	16,5	13,6	15,0	17,7
IX	12,4	9,7	11,8	8,6
X	6,9	5,7	5,9	6,8
XI	0,2	0,2	-0,1	3,4
XII	-2,3	-3,6	-3,9	-7,4

Sademed, mm

Aasta	1983	1987	1989	1996
I	93	36	48	25
II	29	40	52	45
III	74	22	56	22
IV	42	6	32	16
V	64	73	39	43
VI	74	105	97	47
VII	24	65	93	59
VIII	11	205	126	3
IX	61	112	28	47
X	70	16	93	92
XI	89	53	53	84
XII	83	43	46	65

14. Kirjuta globaalset veeringet ja veevaru iseloomustavad numbrid õigetesse kohtadesse: 0,013 x 1015 m3, 33,6 x 1015 m3, 1350 x 1015 m3, 99 x 1012 m3/a, 62 x 1012 m3/a, 37 x 1012 m3/a, 361 x 1012 m3/a.

